

Razne vijesti.

Prinosi za Crveni Križ.

Da se omogući bolja kontrola i izbjegne zamjenama, predsjedništvo podružnice Crvenog Križa umoljava sve veleučesne darivače da svoje doprinose po mogućnosti preda ju izravno u pisarni društva Sv. Polikarpo br. 204; novčani darovi za Crveni Križ mogu se predati izim toga također uredništvu „Naše Sloge“, „Polara Tagblatt“ i „Giornaleto“ ili u skrabice društvo, koji darovi bit će uvijek objavljeni u novinama.

Za dobavu toplih odjela našim ratnicima.

Da se što izdatnije podupre plemenitu namjeru obokrbnog ureda ratnog ministarstva za naše ratnike, pozivu istog odazvala se i ovdješnja bolesnička blagajna c. i kr. ratne mornarice za civilne radnike, te je predajedništvo u svrhe dobave toplih odjela za vojnike na bojuom polju donacilo iznos od 5000 kruna. Tim plemenitim činom predsjedništvo je išlo u susret želji celog radništva da se ublaži studen naših ratnika, što će svi članovi blagajne s oduševljenjem pozdraviti.

Za Družbu.

Veleštov. g. Pero Premuda, sudb. viećnik u m. u Zagrebu, poslao je na našu upravu za Družbu K 10, kao svoj obični godišnji doprinos. Velešt. g. Mate Milovčić župnik u Baski poslao je za Družbu K 10, a za Dječ. pripomoć. druš. u Pazinu K 10.

Novo promjene cestovnog reda.

Prvi odlomak § 1 cestovnog reda za grad Pulu i predgraja* od 15. svibnja 1911. br. 2264/Pol. i cestovnog reda za grad Vodnojan izdanog 12. veljače 1912. ima glasiti od sada unaprijed kako slijedi: Kola kojemu drugo vrsti, automobili, motocikli, bicikli te kola na ruke treba, da se vozeć i uklanjajuć drže lijeve ruke, a pri prestizanju, ako je put slobodan, treba da se drže desne ruke.

Ako se sretnu dvojka kola na križajutim se cestama to imajm ona što dolaze s lijeve strane prvenstvo. Teretnim kolima je zabranjeno prestizati druga kola.

Istodobno biva promijenjen i drugi odlomak § 8 cestovnog reda za grad Vodnojan u smislu da je od 1. studenog od 30. travnja dovoljen prenos gnoje, otpadaka i smeća upće tijekom čitavog dana.

Ove nove odredbe stupaju odmah u krj. post.

Poštanske vijesti.

Usljed odluke c. kr. Ministarstva trgovine od 24. o. mj. broj 46096/P pripustani se od sad unaprijed u prometu s Bosnom-Hercegovinom post. paketi s knjigama i drugim uskovinama.

Sadržaj takvih post. paketa biti će pregledan u Bosni-Hercegovini.

U slučaju, da bi se proli sadržaju prigovorilo, to će paket i popratnica biti povraćeni predajnom post. uredu opas kom sadržaj zabranjen, nedostavljivo*.

Odlukom c. kr. ministarstva trgovine od 29. prosinca o. g. br. 60727/P. ex 1914. obustavljen je privremeno promet s post. tarsićkim paketima za ratne zarobljenike u azijskoj Rusiji.

Dvadesetpetgodina u službi naroda.

Dne 1. janara god. 1890. stupio je mlad slovenski novinar g. Mako Cotič u uredništvo „Edinosti“, glasila traćanskih Slovenaca i istoimenog slovenskog političkog društva. Tadašnji odbor političkog društva „Edinost“ izabrao ga je između raznih molitelja za mjesto urednika povjeric mu svoje glasilo, da s njim ravna i upravlja kako najbolje znađe. Ni taj odbor ni njegovi mnogobrojni nasljednici nisu se zbog toga nikada pokajali.

G. Cotič vrši eto punih 25 godina marljivo, ustrajno i poštivo letku službu slovenskog novinara, kojemu su putevi zarasti trajem i glozjem a skoro nikada mirisavim cviećem. On je ustrajao punih 25 godina na veoma izloženom mjestu uzpo stavljenim ostrim i otrovnim strielicama nesamo narodnih dušmana, nego često i vlastitih pristasa ili političkih istomišljenika.

Trščanski su narodni krugovi na čelu im odbor političkog društva na prvi dan ove godine izkazali svoje čestitke, priznanje i zahvalu mužu, koji je ostao uvijek vjeran svojim načelima i vazda nesebično zastupao, zagovarao i branio prava i koristi svoga naroda.

Tim čestitkama i tomu priznanju pridružujemo se iz punoga srca i mi, koji smo iz bliza pratili budno i pažljivo rodoljubno i poštivo djelovanje našeg druga i prijatelja za čitavih 25 godina te mu kličemo najsrdačnije: **Živio Mako Cotič!**

Prva „Božićnica“.

hrvatskog dječjeg zabavišta u Trstu, U sriedu dne 23. decembra obdržavana je u prostorijama „Hrvatskog školskog društva“ i društva „Strossmayer“ prva Božićnica za hrvatsku dječicu, koja posjećuju djetje zabavište u Trstu.

U školskoj dvorani urešenoj zelenilom i boćićnim drvcom punim svećica, sladkiša i igračka sakupili su se uz školsku dječicu njihovi roditelji, osobito brižljive majke, hrvatske gospođe i gospođice, koje su marljivo sabirale milodare te gospoda odbornici „Školskoga društva“. Zahvala je započela pjesmicom koju odpevavše dječica uz pratnju glasovira, na kojem udarale veoma zaslužna vrtničarica-učiteljica Gena Sarkolić. Iza toga sledili su pozdravi, deklamacija, pjesmice itd. Kopačnio je pozdravio prisutne i zahvalio se svima na uspjeloj zabavi ravnatelj zabavišta g. Deprato.

Ova prva „Božićnica“ priredjena hrvatskoj dječici našeg zabavišta u Trstu ostala će stalno u mišoj uspomeni svima, napose našoj školskoj dječici i njihovim roditeljima.

Ordje izričemo toplu hvalu onim Hrvatlicam, koje su sabirale milodare i onim rodoljubima, koji su svojim darovima omogućili prvu našu „Božićnicu“.

† Pero Budmani.

Ovih dana preminuo je na ovom dobru nedaleko Jakina glasoviti hrvatski učenjak, profesor Pero Budmani starinom i rodom Dubrovčanin. Pokojni Budmani započeo je svoje književničko djelovanje kao profesor hrvatske gimnazije u Dubrovniku, odakle bijase pozvan nakon smrti glasovitog učenjaka Daničića, da preuzme uredjivanje ogromnog djela, što ga izdaje jugoslavenska akademija pod naslovom „Rijječnik hrvatskog ili srbskog jezika“. Na tom djelu radio je sve dok malaktaše sila i tada tekao povukao se u zaslužni mir. Dočekao je visoku starost od 80 godina, koje je posvetio svojem narodu rađeći neumorno na književnom polju punih 50 godina. Slava velikom hrvatskom učenjaku!

Božić u Przemyslu.

„Nova Reforma“ izvještuje da su se na badnjak dva letaća žigla u Krakoru u značne visine, te poletjela prema Przemyslu, kamo su, unatoč neprijateljskoj vatri za jedan i pol sata sretno stigli i gladno se spustili. Posada ih je dočekala oduševljeno. Letaći su donieli mnoštvo listova i novina; jedna novina prodana bje za deset kruna; ovaj novac su ketaci posvetili dobrotvornim vojničkim svrhama. Rusi su za blagdana mirovali. Na jednom stablu blizu tvrdjave bio je pribijen oglas s ovim ruski pisanim sadržajem: „Svima vama hrabrim braniteljima tvrdjave želimo od svega srca mirne i vesele božićne blag-

dane. Mir — mir — mir — na zemlji ljudima, koji su dobre volje. Neka vam Bog ispuni sve vaše želje. To vam srdačno žele častnici i momčad... baterije... topničke brigade*.

I zaista Rusi nisu na badoju vecer ni na prvi dan Božića izpalili nijedan hitac na tvrdjavu.

Zavot u Przemyslu teče normalno, po kadšto ni ne misli čovjek, da se nalazi u gradu, što ga obsieda neprijatelj. U gostionama je velik promet kao i na ulicama; u radionama marljivo se radi. Nitko nije uznemiren. Ovih dana je u gradu dapače jedan koncert u dobrotvorne svrhe. Posada je izvrstno drži, tvrdjava je sa živetom obilato obskrbljena. „Mi ćemo makar čitavu godinu izdržati“ — govorili su vojnici letaćima. Drugoga dana blagdana vratili su se austro-ugaraki letaći opet u Krakov sa mnogo listova. Ovaj krat su tri sata letjeli.

Nešto iz godine 1915.

Nova godina 1915. je prosta godina od 365 dana. Od toga ostaje djelatnih dana 300. Godina počinje i svršava s petkom. Osim Uskrsa, Duhova i Božića samo još Svi Sveti (1. studenoga) čine po dva dana svetaka. Jedan jedini svetak, naime 16. kolovoza (Velika Gospa) pada na nedjelju. Od pomićnih svetkovina pada Uskra na 4. travnja, Duhovi na 23. i 24. svibnja, a poklade traju do 17. veljače, kojeg je dana pepelnica. Poklade traju dakle 41 dan. Zvezda vladarica je mje sec, koji u velike upliva na vrieme. U 1915. godini ne će biti pomrčine mjececa, ali za to dvie sunčane i to sredinom veljače i u kolovozu. U našim se stranama ne će vidjeti ni jedna.

Radi dvaju blagdana

koji su pali u ovo osam dana a poglavito radi pomanjkanja radnog osoblja prisiljeni smo ovaj broj izdati na dvije stranice.

Previšnja vojna zapovijed vojski i mornarici.

Njegovo ces. i kr. apostolsko Veličanstvo premislivostivo se je udostojalo upravitii vojski i ratnoj mornarici ovu previšnju vojnu zapovjed:

„Dnevna zapovjed mojoj vojski i mornarici!

Već punih pet mjeseci godine, koja je svo na uzamaku, stoji monarhija protiv mnogobrojnih i silnih neprijatelja u ratu, stono se nametnuo njoj i njezinim vjernim saveznicima.

U otigled zamjerne ustrajnosti, bojovnosti i junačtva Moje vojske i Moje ratne mornarice, dobivamo pogledom u novu godinu čvrstu vjeru, da će ratnici Austro-Ugarske na kopnu i na moru i u buduće častno odoljeti takođerj najtećim kušnjama, što ih rat nameće njihovim vojničkim vrlinama, te dovesti do podpune pobjede.

U tužnoj harnosti sjećam se svih onih, koji su na krvavom razbojstvu krivovali svoj život za pravednu stvar.

U najtoplijem priznanju pozdravljam sve Svoje junake uz želju, da nas nova godina uz božju pomoć dovede do konačne pobjede.

U Beću, 31. prosinca 1914.

Franjo Josip.*

Talijansko mnienje o svršetku rata.

Rimski dopisnik budimpeštanskog lista „A Nap“ imao je razgovor s uglednim talijanskim diplomatom. Taj diplomat kazao je: Sada je jasno, da su u Italiji dvie stranke: manja stranka, nacionalisti, drž., da će se svjetski rat zaplesli još s novim ratovima; veća stranka pak sudi, da su posljedice svjetskog rata već jasno pred očima i da je mir mnogo bliže nego što se misli. Sada se radi samo o tome, tko će biti onaj, koji će imati odlučnu riev u odlučnom času. Stalno je već, da je Englezka u svojoj želji za dugi rat podpunoma osamljena. Dugi rat unistio bi takođerj Francezku i Rusku i akoprem je unisteno Rusije sadržano u tajnom planu Englezke, koja opet nebi dopustila unistenje Francezke. Diplomatski krugovi u Londonu misle, što takođerj naglasuju u novinama, da će u aprilu biti svršetak rata. U Francezkoj su saveznici počeli jače navaljivati jedino pod pritiskom javnog mnienja. Također u Francezkoj se tješe s određnim rokom: april. I neutralne države neće više rata. U Portugalskoj izrekao je senat vladri nepovjerenje, a isto tako je većina parlamenta u Japanu porazila vladu. Neću prorokovati, ali ipak mislim, da će početkom marča preuzeti diplomati ulogu oružja. To će takođerj biti jako burno, moguće još više nego li s oružjem. Italija imat će zadovoljstvo, da će se mir sklopiti na njezinom zemljištu, najbrže u Rimu, te će na živce političara jako dobro djelovati blago podneblje Italije.

Dječke pripomoćno društvo u Pazinu.

Ovo društvo izdalo je svoj petnaesti izvještaj za društvenu godinu 1913.—1914. Iz izvještaja vadimo, da je društvo primilo: od članarine K 108, od darova i zapisa E 4689-24, ukupno K 4677-24. Podporu uživalo je 61 učenik u iznosu K 6805-24 i to za obsaciju i stan K 5120-12, za hranu K 1415-12, (škol. god. 1912./1913. 46 učenika 5465-92.) Od tih učenika bilo je 52 Hrvata i 9 Slovenaca.

Po stalnom obitavalistu u sudbenim kotarima bilo je podpomaganih učenika: 32 iz Pazina, 5 iz Buzeta, 6 iz Kopra, 6 iz Krka po 2 iz Pule i Cresu, po 1 iz Motovuna, Rovinja, Trsta, Voloskog, Lussinja, Bujs, Počgrada i Porčca. Otkad društvo postoji, izdalo je za djake ukupno 185.776-41 K.

Kako se vidi iz gornjih brojka izdalo je društvo za podpore više nego li što je primilo. Radi toga apelira društvo na rodoljube, da će i ove godine podoprieti društvo što inačnije, da ne bude prisiljeno mnogim potrebnim djacima uskratiti podporu.

Rasvijećenim i tužnim srcem javljamo svim rođacima, prijateljima i znancima, da je naš mili i nezaboravi sin, brat i nećak

Viktor Sudar

c. i kr. nadporučnik 37. topničke pukovnije

junacki i slavno poginuo, boreć se za kralja i demovinu na južnom ratištu Lik Dudovica.

U Pul, dne 5. siećnja 1915.

Mihael i Marija, Vilma i Silvija, Jelčava i Tome Zorić, roditelji braća ujaki.